

Pääkirjoitus

Politiikan tutkimuksen identiteetti on häilyvä. Osaksi tämä johtuu siitä, että myös tutkimuskohteen identiteetti on häilyvä. Poliittisten kysymysten erottaminen omaksi yhteiskunnalliseksi kentäkseen ja niiden tarkasteleminen irrallaan muusta yhteiskunnallisesta toiminnasta kuten esimerkiksi taloudesta on usein ilman perusteita. Poliitiikka samoin kuin politiikan tutkimuskin elävät tiiviissä vuorovaikutussuhteessa muiden yhteiskunnallisten kysymysten kanssa.

Politiikan tutkimuksen tieteenalallista erillisyyttä on tällä vuosisadalla viety eteenpäin erityisesti alan angloamerikkalaisen tutkimustradition voimin. Tämä traditio perustuu empiristiseen tutkimusotteeseen sekä liberalistisen teorian mukaiseen politiikan määrittelyyn. Poliitiikka on sen perusteella määritelty julkisen vallan käytöksi eli niiden asioiden hoitamiseksi, jotka yksilöt ovat nimenomaisesti luovuttaneet valtiolle. Empiristinen tutkimusote merkitsee, että julkisen vallan käyttöä pyritään selittämään siihen osallistuvien toimijoiden, joko yksilöiden tai ryhmien, käyttäytymisen muodostavien lainmukaisuuksien avulla.

Ajatus politiikan tutkimuksen erillisyydestä oli vahvasti läsnä jo viime vuosisadan saksalaisessa valtio-opissa (*Staatslehre*), jota yleensä pidetään koko tieteenalan alkumuotona. Hegeliläiseen valtiokäsitykseen pohjautuvassa tutkimustraditiossa valtiota lähestyttiin objektiivisen hengen ilmentymänä, omana todellisuutenaan, mikä heijastui lähinnä käsitteiden erityisyytenä. Keskeisiksi kysymyksiksi nousivat valtion olemus ja tarkoitus sekä erityisesti valtion suhde oikeuteen. Poliitiikan tutkimus oli näin alkuvaiheissaan sitoutunut historiantutkimuksen, lähinnä aate- ja käsitehistorian sekä oikeustieteiden lähestymistapaan. Poliitiikan tutkimus identifioitui taustaolettamustensa myötä osaksi ihmistieteitä.

Tieteenalan valtiokeskeisyyden ja empiristisen tutkimusotteen jälkimainingeissa kysymys poliittisista identiteeteistä määrittää monessakin suhteessa politiikantutkimuksen kenttää. Poliitiikka on valitsemisen ja intressien artikuloitumisen sijasta alettu liittää entistä enemmän myös merkitysten luomiseen ja ylläpitämiseen. Tämä tuo politiikan tutkijoiden eteen uuden, melkein rajattoman kentän, jossa lähes kaikki inhimillinen toiminta voidaan liittää politiikkaan. Poliittisia identiteettejä ei enää oteta annettuina, vaan juuri vanhoja identiteettejä kyseenalaistamalla voidaan löytää usia vallan ja vaikuttamisen kanavia ja muotoja.

Kulttuurit ovat se kokonaisuus, jonka viime aikoina on uskottu ottavan valtioiden paikan maailmanpoliittisten vastakkainasettelujen synnyttäjinä. Tässä numerossa politiikan tutkimuksen kohteena ovat myös kulttuurit ja se, miten kulttuurillisia vastakkainasetteluja ruokitaan ja ylläpidetään. Kulttuureita sivutaan myös toisessa kirjoituksessa, joka käsittelee juutalaiskulttuurista nousevaa poliittista käsitettä ja sen laajempaa merkitystä.

Valtiokeskeisen aikakauden päättyminen merkitsee välttämättä myös päätepidettä yrityksille tehdä politiikan tutkimuksesta omavarainen tieteenala erottamalla se historiallisesta yhteydestään. Osana inhimillisten yhteiskuntien tutkimusta politiikan tutki-

mus tarvitsee jatkuvan kosketuksen näiden yhteiskuntien käsiteperustoja analysoiviin ja arvioiviin aloihin kuten filosofiaan ja historiatieteisiin.

Naantalissa 18.9.1996

TEIJA TIILIKAINEN